

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2007
**Proba scrisă la MATEMATICĂ
PROBA D**
Varianta 090

Profilul: Filiera Teoretică: sp.: matematică-informatică, Filiera Vocațională, profil Militar, Specializarea: specializarea matematică-informatică

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu. Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

La toate subiectele se cer rezolvări cu soluții complete

SUBIECTUL I (20p)

- (4p) a) Să se calculeze modulul numărului complex $(2 + 3i)^2$.
- (4p) b) Să se calculeze distanța de la punctul $C(-1, -1)$ la dreapta $x + y = 0$.
- (4p) c) Să se determine ecuația tangentei la hiperbola $\frac{x^2}{5} - \frac{y^2}{4} = 1$, dusă prin punctul $P(-5, 4)$.
- (4p) d) Să se determine $a > 0$ astfel încât punctul $P(-4, -3)$ să se afle pe cercul $x^2 + y^2 = a$.
- (2p) e) Să se calculeze aria triunghiului cu vârfurile în punctele $A(-3, 3)$, $B(-5, 5)$ și $C(-1, -1)$.
- (2p) f) Să se calculeze produsul $(\tan 1^\circ - \tan 7^\circ) \cdot (\tan 2^\circ - \tan 6^\circ) \cdot \dots \cdot (\tan 7^\circ - \tan 1^\circ)$.

SUBIECTUL II (30p)
1.

- (3p) a) Să se rezolve în mulțimea numerelor reale ecuația $25^x + 4 \cdot 5^x - 5 = 0$.
- (3p) b) Să se calculeze expresia $C_6^1 - C_6^2 + C_6^4$.
- (3p) c) Se consideră funcția $f : \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}$, $f(x) = x^4 - x$. Să se calculeze $(f \circ f)(0)$.
- (3p) d) Să se calculeze probabilitatea ca un element $n \in \{1, 2, \dots, 5\}$, să verifice relația $3^n \geq 8n$.
- (3p) e) Să se calculeze suma elementelor din grupul $(\mathbf{Z}_{18}, +)$.

2. Se consideră funcția $f : \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}$, $f(x) = 1 + \ln(x^2 + 1)$.

- (3p) a) Să se calculeze $f'(x)$, $x \in \mathbf{R}$.
- (3p) b) Să se calculeze $\int_0^1 f'(x) dx$.
- (3p) c) Să se determine intervalele de monotonie ale funcției f .
- (3p) d) Să se calculeze $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{f(x) - f(1)}{x - 1}$.
- (3p) e) Să se arate că $f(x) \geq 1$, $\forall x \in \mathbf{R}$.

SUBIECTUL III (20p)

Se consideră matricele $E = \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 0 \end{pmatrix}$, $F = \begin{pmatrix} \frac{1}{2} & \frac{1}{3} \\ \frac{1}{4} & \frac{1}{5} \end{pmatrix}$, $I_2 = \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{pmatrix}$ și mulțimile

$$H = \left\{ X \in M_2(\mathbf{R}) \mid X^2 = X \right\} \text{ și } M = \left\{ aA + bB + cC + dD \mid \forall a, b, c, d \in \mathbf{R}, \forall A, B, C, D \in H \right\}.$$

- (4p) a) Să se verifice că $E \in H$ și $I_2 \in H$.
- (4p) b) Să se găsească o matrice $P \in H$ astfel încât $\text{rang}(P) = 1$ și o matrice $Q \in H$ astfel încât $\text{rang}(Q) = 2$.
- (4p) c) Să se verifice că, $\forall a, b \in \mathbf{R}$ matricele $\begin{pmatrix} 1 & a \\ 0 & 0 \end{pmatrix}$ și $\begin{pmatrix} 1 & 0 \\ b & 0 \end{pmatrix}$ sunt din mulțimea H .
- (2p) d) Să se arate că dacă $A = \begin{pmatrix} a & b \\ c & d \end{pmatrix} \in H$, atunci $a+d \in \{0, 1, 2\}$.
- (2p) e) Să se arate că dacă $B \in H$ este o matrice inversabilă, atunci $B = I_2$.
- (2p) f) Să se arate că $M = M_2(\mathbf{R})$.
- (2p) g) Să se arate că matricea F nu se poate scrie ca o sumă finită de matrice din mulțimea H .

SUBIECTUL IV (20p)

Se consideră funcțiile continue $f : [a, b] \rightarrow \mathbf{R}$ și $g : [a, b] \rightarrow \mathbf{R}$ și funcția $h : [0, 1] \rightarrow \mathbf{R}$, $h(x) = \sqrt{1 - x^2}$, unde $a, b \in \mathbf{R}$, $a < b$.

- (4p) a) Să se arate că $h(x) \geq 1 - x^2$, $\forall x \in [0, 1]$.
- (4p) b) Să se calculeze $\int_0^1 h^2(x) dx$.
- (4p) c) Să se verifice că $t^2 f^2(x) - 2t f(x) g(x) + g^2(x) \geq 0$, $\forall t \in \mathbf{R}$ și $\forall x \in [a, b]$.
- (2p) d) Integrând inegalitatea de la punctul c), să se arate că $t^2 \int_a^b f^2(x) dx - 2t \int_a^b f(x) g(x) dx + \int_a^b g^2(x) dx \geq 0$, $\forall t \in \mathbf{R}$.
- (2p) e) Să se deducă inegalitatea $\left(\int_a^b f(x) g(x) dx \right)^2 \leq \left(\int_a^b f^2(x) dx \right) \left(\int_a^b g^2(x) dx \right)$.
- (2p) f) Utilizând inegalitatea de la punctul e) să se arate că, dacă $u : [0, 1] \rightarrow \mathbf{R}$ este o funcție continuă, atunci $\left(\int_0^1 u(x) dx \right)^2 \leq \int_0^1 u^2(x) dx$.
- (2p) g) Să se arate că aria suprafeței plane cuprinsă între graficul funcției h , axa Ox și dreptele $x = 0$ și $x = 1$, este un număr real din intervalul $(0,90; 0,95)$.

Varianta 090

Subiectul I

- a) 13. b) $\sqrt{2}$. c) $x + y + 1 = 0$. d) $a = 25$. e) 2. f) 0.

Subiectul II

1. a) $x = 0$. b) 6. c) 0. d) $\frac{3}{5}$. e) $\hat{9}$.

2. a) $f'(x) = \frac{2x}{x^2 + 1}$, $x \in \mathbf{R}$. b) $\ln(x^2 + 1)|_0^1 = \ln 2$. c) f strict crescătoare pe $[0, \infty)$ și f strict descrescătoare pe $(-\infty, 0]$. d) $f'(1) = 1$. e) $f(x) \geq 1 \Leftrightarrow \ln(x^2 + 1) \geq 0 \Leftrightarrow x^2 \geq 0$.

Subiectul III

a) $E^2 = \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 0 \end{pmatrix}$, deci $E \in H$. $I^2 = I_2$, deci $I_2 \in H$;

b) $P = E \in H$ și $\text{rang}(P) = 1$, $Q = I_2 \in Q$ și $\text{rang}(Q) = 2$;

c) $\begin{pmatrix} 1 & a \\ 0 & 0 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} 1 & a \\ 0 & 0 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & a \\ 0 & 0 \end{pmatrix}$, deci $\begin{pmatrix} 1 & a \\ 0 & 0 \end{pmatrix} \in H$;

$\begin{pmatrix} 1 & 0 \\ b & 0 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ b & 0 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ b & 0 \end{pmatrix}$, deci $\begin{pmatrix} 1 & 0 \\ b & 0 \end{pmatrix} \in H$;

d) Fie $A = \begin{pmatrix} a & b \\ c & d \end{pmatrix} \in H$. Atunci $A^2 = A$, deci $a^2 + bc = a$, $b(a+d) = b$, $c(a+d) = c$, $bc + d^2 = d$.

Obținem $a^2 - d^2 = a - d$, deci $(a+d)(a-d) = a - d$. Pentru $a \neq d$ avem $a + d = 1$.

Pentru $a=d$ egalitățile devin $a^2 + bc = a$, $2ab = b$, $2ac = c$. Dacă $b=0$ avem $a=0$ sau $a=1$, iar dacă

$b \neq 0$ avem $a = \frac{1}{2}$ și din $a=d$ obținem $a+d=0$ sau $a+d=2$ sau $a+d=1$.

e) Din $B \in H$ avem $B^2 = B$. B fiind inversabilă, există B^{-1} . Înmulțind egalitatea $B^2 = B$ cu B^{-1} obținem $B = I_2$.

f) Evident $M \subseteq M_2(\mathbf{R})$. Demonstrăm că $M_2(\mathbf{R}) \subseteq M$. Fie

$$Y = \begin{pmatrix} \alpha & \beta \\ \gamma & \delta \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & \beta \\ 0 & 0 \end{pmatrix} + \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ \gamma & 0 \end{pmatrix} + \begin{pmatrix} \delta & 0 \\ 0 & \delta \end{pmatrix} + \begin{pmatrix} \alpha - 2 - \delta & 0 \\ 0 & 0 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & \beta \\ 0 & 0 \end{pmatrix} + \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ \gamma & 0 \end{pmatrix} + \delta I_2 + (\alpha - 2 - \delta)E \in M$$

g) Presupunem că există $A_1, A_2, \dots, A_n \in H$ astfel ca $A_1 + A_2 + \dots + A_n = F$.

$\text{Tr}(A_1 + A_2 + \dots + A_n) = \text{Tr}(A_1) + \text{Tr}(A_2) + \dots + \text{Tr}(A_n) \in \mathbf{Z}$ (din d). $\text{Tr}F = \frac{1}{2} + \frac{1}{5} = \frac{7}{10} \notin \mathbf{Z}$. Deci F

nu poate fi scrisă ca o sumă finită de matrice din mulțimea H .

Subiectul IV

a) $h(x) \geq 1 - x^9, \forall x \in [0,1] \Leftrightarrow \sqrt{1-x^9} \geq 1 - x^9, \forall x \in H \Leftrightarrow 1 - x^9 \geq (1-x^9)^2$, adevărat pt. că $1 - x^9 \in [0,1]$;

$$b) \int_0^1 h^2(x) dx = \int_0^1 (1-x^9) dx = x - \frac{x^{10}}{10} \Big|_0^1 = \frac{9}{10};$$

c) Inegalitatea este echivalentă cu $(tf(x) - g(x))^2 \geq 0, \forall t \in \mathbf{R}, \forall x \in [a,b]$, care este adevărată.

d) Relația se obține integrând inegalitatea de la punctul c) pe intervalul $[0,1]$ în raport cu x .

e) Relația de la punctul d) are loc dacă și numai dacă

$$\Delta = 4 \left(\int_a^b f(x)g(x) dx \right)^2 - 4 \int_a^b f^2(x) dx \int_a^b g^2(x) dx \leq 0 \Leftrightarrow \left(\int_a^b f(x)g(x) dx \right)^2 \leq \int_a^b f^2(x) dx \int_a^b g^2(x) dx.$$

Ea este varianta integrală a inegalității lui Cauchy-Buniakovski.

$$f) \left(\int_0^1 u(x) dx \right)^2 = \left(\int_0^1 1 \cdot u(x) dx \right)^2 \leq \int_0^1 1^2 dx \cdot \int_0^1 u^2(x) dx = \int_0^1 u^2(x) dx;$$

$$g) \text{Aria căutată este } A = \int_0^1 h(x) dx. \text{Conform pct. a) avem } \int_0^1 h(x) dx > \int_0^1 (1-x^9) dx = 0,9.$$

Pe de altă parte, conform pct. f) avem $\left(\int_0^1 h(x) dx \right)^2 \leq \int_0^1 h^2(x) dx = 0,9$, deci

$$\int_0^1 h(x) dx \leq \sqrt{0,9} < 0,95.$$